

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Tertium equo nigro sigillum explicatur. Sectio IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

si ignoras te, opulcherrima inter mulieres, egredere, & ab ipso vestigia gregum tuorum, & pasce hædos tuos: quo loco hædos pasceret est lasciuos, ac petulantes libidinis motus sectari: quæ miseriarum decidunt ijs, qui magnitudinem, & præstantiam diuinæ cõuersationis, & charitatis ignorâtes, ac minoris facientes ex eo statu delabuntur, & quod est consequens, in kalento vitiorum omnium cæno volutantur.

V. Denique ob eandem coloris pulchritudinem granis malorum granatorum, qui etiam color sub rufo comprehenditur, similes dicuntur martyres: hoc enim sensu accipiendum est illud Canticorum 4. *Emissiones tua paradisu malorum puni-
corum*, quemadmodum vult Beda. *Mala*, inquit, *punica, quæ sanguineo rubent colore, eorum in Ecclesia triumphos insinuant, qui post fontis signati ablutionem, cuius paulò ante facta fuerat mentio, suo sunt etiam sanguine baptizati.* Obseruauerunt tres Græci patres in commentarijs super Cantica, qui cum operibus Theodoreti circumferuntur, malos punicas arbores, de quibus eo loco agitur, esse eas, quæ in quercubus inferuntur, quæ firmissimas habent radices, & difficile augelli possunt, in quibus quercuum radicibus volunt fidei designari firmitatem: id quod non obscure Martyrum naturam significat, qui per earum arborum mala granata exprimuntur, quippe qui produci nequeant nisi à malis punicis in fortissimis quercubus; id est, firmissima fide insertis, cum Martyrium summam fidei firmitatem requirat. Atque hæc de præcipuis rufi coloris varietatibus pro Martyrum gloria, & splendore dicta sufficiant.

Tertium de equo nigro sigillum explicatur.

SECTIO IIII.

I. **A**Petro tertio sigillo apparuit equus niger, & qui seiebat super eum, habebat stateram in manu sua, & audita est vox quatuor animalium dicentium: *Bilibris tritici denario: & tres bilibres hordei denario: vinum, & oleum ne laferis.* Per equum nigrum Romanum item Imperium significatur: per sellotem autem Titus Imperator Vespasiani filius, qui Hierosolymam grauissima cinxit obfidiõne, tendemque omnino excidit. Dicitur autem Romanum Imperium sub Tito nigrum, hoc est, triste, & luctuosum Iudæis: nam, vt de multis pauca dicamus, præter illa quæ in nostro de Ecclesiæ persecutionibus commentario commemorauimus, Titus castra posuit in monte Oliueti, vnde olim Dominus præuidens hanc vrbs obfidiõnem, & vastitatem fleuerat super illam, Luc. 19. deinde vrbs cinxit obfidiõne grauissima: cumque plurimi Iudæorum quotidie caperentur, quia urgente fame foras egredi cogebantur, eos Titus ante suos oculos crucibus affigi præcipiebat, quingentos videlicet per dies singulos, & interdum plures: quorum tantus fuit numerus, vt autore Iosepho libro 6. de bello Iudæico, capite 12. iam spatium crucibus decisset, & corporibus cruce. Hi autem proculdubio filij eorum fuerunt, qui clamauerant, *Crucifige, crucifige cum.* Cum verd fames in dies ingrauesceret, multi que propterea à ciuitate exeuntes se vltro Romanis dederent, Titus murum quendam in circuitu vrbs exa edificari iussit, quo omnis penitus ad exitum via fuit intercepta. Miri verd est quanta celeritate, tridui videlicet tantum spatio totum opus perfectum fuit, cum tamen quadraginta ferè stadia per circuitum contineret. Atque de hoc etiam muro potest ad literam intelligi illud Luc. 19. *Circundabunt te inimici tui vallo, vt egregie annotauit Cardinalis Baronius tom. 1. Annalium.* Duo autem potissimè famis illius acerbitem augent: vnū est, quod refert Egæsiippus, multos viuo cibo præ gaudio vitam

*Equus niger
imperium.
Titus signifi-
cat.
Luc. 19.*

Iosephus.

*Luc. 19. 43.
Baronius.
Fames, &
calamitas
Iudæorum.
Egæsiippus.*

vitam finiisse: alterum, quod idem etiam testatur libro 5. de excidio Hierosolymitano cap. 4. & Iosephus libro 7. de bello Iudaico cap. 8. Mariam diuitem, ac nobilem feminam filium infantulum gladio in frustra secasse, partemque eius coctam comedisse. Denique templum fuit incensum, ita vt nulla eius vestigia remanerent, neque lapis super lapidem: quemadmodum Christus prädixerat Luca 21. & vniuersa vrbs non solum incensa, sed omnino diruta, & à fundamentis auulsa, vt fuerat etiam Luca 19. à Domino prænunciatum illis verbis: *Ad terram profertent te.* Iosephus lib. 7. de bello Iudaico capit. 17. colligens numerum captiuorum, & interemptorum, ait captiuorum quidem, qui toto belli tempore comprehensi sunt, fuisse nonaginta septem millia: mortuorum verò per omne tempus obsidionis vndecies centena millia. Perdurauit autem obsidio quinque circiter mensibus, hoc est, à decimo quarto die Aprilis, (vt auctor est Iosephus lib. 6. de bello Iudaico cap. 4.) vsque ad octauam diem Septembris, qua incidit in diem Sabbati iuxta Dionysium Nerone. Itaque iure optimo Imperium Romanum comparatione Iudæorum nigerrimum, & luctuosum apparuit, cum vsque adeo eorù gentem inauditis cladibus affecerit sub Tito, & Vespasiano, gloriamque, & splendorem ita obscurauerit, vt nulla eis relicta sit spes siue antiqui splendoris, siue pristinae libertatis.

Iosephus.

Luc. 21.
Luc. 19. 44.
Iosephus.

Idem.

Quoniam verò ea mala, quæ Iudæis Titus inuexit, ex diuina iustitia profecta sunt, propterea habere in manu stateram dicitur, diuinam videlicet iustitiæ in qua Deus in expiabile mortis Christi, ac nefarium scelus, simulque supplicia ponderavit, quamquam æquale esse non potuit, cum omnes omnino pœnas, quæ Iudæis infligi potuissent, facinoris illius immanitas longè superauerit. Rectè etiam Titus in manu, non in mente habuisse stateram dicitur, quia imprudens diuinam pro eo crimine iustitiæ opere ipso exercuit: quamuis postea tantam Iudæorum stragem non sine diuino consilio, & providentia esse potuisse sibi persuaserit, etenim muros circumiēs, vidensque omnia proiecitorum mortuorum cadaueribus referta ingemuit, & extensis manibus Deum testatus est factum illud suum non esse, vt auctor est Iosephus libro 6. de bello Iudaico cap. 14. Vt verò ea, quæ sequuntur de ponderibus, intelligantur, sciendum est ex Iosepho lib. 3. de bello Iudaico cap. vlt. & ex Egesippo lib. 3. de excidio Hierosolymitano capite etiã vltimo Vespasianum, quo tempore bellum aduersus Iudæam administrabat, Iudæorum triginta millia, & quadringentos vendidisse, vniuersos autem, qui de partibus regni Agrippæ reperti sunt, Regi donasse, quos Rex accepto pretio similiter vendidit. Addendum ex eodem Iosepho libro 7. de bello Iudaico cap. 15. & ex Egesippo libro 5. de excidio Hierosolymitano capit. 47. Titum & milites Romanos ad dignantes seruum habere Iudæum innumerabilem ferè eorù multitudinem vendidisse, & quidem vulgus cum coniugibus, & liberis paruo pretio, nobiliores maiori: nec desunt, qui affirmant ex nobilioribus decem vno denario, ex vulgo autem triginta vno itidem denario venditos, dignam sanè pœnam eo facinore, cum Christum triginta argenteis sacrilega emptione receperunt. Eo supposito per triticum hoc loco Iudæi nobiliores, per hordeum verò infimi quique, & obicuri accipiendi sunt: & cum clamatur, *Bilibris tritici denario, & tres bilibres hordei denario*, illud prædicatur, fore vt Iudæorum vulgus viliori pretio sit, quàm nobilitas, à Tito, & militibus aestimandus, cum duæ libræ tritici, id est, nobiliorum vno denario, & sex libræ hordei, id est, adiectorum eodem denario aestimantur. Nec verò opus est, vt per libram quinque Iudæi propter quinarium librorum Pentateuchi numerum, qui ab omnibus Iudæis recipiuntur, accipi debeant,

II.

Iudæorum
supplicia Ti-
tus exercuit,
Deus pondera-
uit.

Iosephus.
Egesippus.

Iudæi, qui
Christum
emerant, vbi
pretio esse
dantur.

quemadmodum plerique curiose supputant: satis enim est generatim intelligere fuisse in aequale pretium pro tritico, & hordeo postulatū. Est autem bilibra duarum librarum pondus: unde nomen bilibris, & bilibre, quod habet pondus duarum librarum: pro quo Græcè est *χίμζ*, quod nomen sonat mensuram tritici, aut leguminis, quæ in cibum diurnum ut satis: Budæus lib. 5, de Asse, putat esse libras quatuor: Pollux tres duntaxat: vulgatus interpres duas tantum esse existimavit. Additur, *Vinum, & oleum ne laferis*, id est, fideles, qui in Christum crediderant tam ex Iudæis, quam ex gentilibus, qui propter charitatem vino, propter misericordiam autem oleo significantur: præcipitur ergo Tito, ut nullum fidelibus malum inferat, id quod verè ita accidit. Etenim, ut narrat Euseb. lib. 3, historiæ Ecclesiasticæ cap. 7, Ecclesia, quæ erat Hierosolymis congregata, oraculi cuiusdam indicio, quod probationibus per revelationem traditum fuerat, antequam bellum oriretur, ex Hierosolymis migravit, & oppidum trans Iordanem, quod Pellam nominant, incoluit: atque ita obsidionis procellam, & innumera, quæ Iudæorum gentem inuoluerunt, mala diuina prouidentia declinauit.

Statera nomine rectè diuinam significari iustitiam.

SECTIO V.

His ita secundum literam explicatis illud duntaxat obseruatione dignum videtur in sacris literis statera nomine diuinam significari iustitiam, veluti Ezechielis cap. 5, vbi Propheta iubetur caput, & barbam suam radere, & omnes capillos in vnum collectos in quadam iustissima statera ponderare, eosque deinde in tres partes æqualis ponderis diuidere, partemque vnam igne comburere, alteram gladio minutatim concidere, postremam demum in ventum spatgere: vbi quemadmodum in ipsomet contextu explicatur, pili Hebræos significabant, quorum sceleribus diuinæ iustitiæ statera ponderatis eorum alij famis, & pestis incendio in ipsa ciuitate, alij extra ciuitatem Assyriorum gladio perimendi: alij in captiuitatem abducendi, in variâque regiones, & prouincias, quasi in ventum dispergendi ab Ezechiele prædicebantur. Sic etiam 4. Reg. 24, *Extendam*, inquit Dominus, *super Hierusalem funiculum Samariae, & pondus domus Achab*: pro quo septuaginta transtulerunt, *Extendam in Hierusalem mensuras Samariae, & truinus domus Ephraim*, id est, easdem pœnas ad Hierusalem deponam, quibus in Samariam animaduerti, quemadmodum exponit D. Chrysostomus homilia in Psalm. 95, vbi in eandem sententiam affert illud, quod dictum est ad Regem Balthasarem Daniels 5, *Appensus es in statera, & inuentus es minus habens*: quo loco docet Chrysostomus Deum, cum punit, tenui librare ylio: nem: eundemque locum expendens Rupertus lib. de victoria verbi Dei capite quarto, duobus modis exponit, quod dicitur, *Inuentus es minus habens*, vno modo, ut sit sensus: ego te excitaui, ut peccantes mihi populos exponeres, sed minus est in facto tuo, quam in proposito meo: in meo namque proposito bona est intentio, quæ defuit in facto tuo: liquidem tua superbia, & crudelitati seruiti: multum itaque deest in pondere, quia deest totum, quod esset laudabile, id est, intentio iustitiæ. Altero in hunc sensum: inuentus es minus habens, quia me non glorificasti: De diuina etiam iustitia locutus est Iob cap. 6, cum dixit: *Etiam appenderentur peccata mea, quibus iram merus, & calamitas, quam patior, in statera, quasi arena maris hac grauior appareret*: quod Iobum in persona Christi, quam

Fideles à clade Hierosolymitana seruati
Eusebius.

De iustitia
statera.
Ezech. 5.

4. Reg. 24. 13

D. Chrysost.
Daniel. 5. 27

Iob. 6. 2.